

Naslov originala:
A SCANNER DARKLY
Philip K. Dick

Copyright © 1977 Philip K. Dick estate, with permission of Wylie
Copyright © 2022 ovog izdanja Kontrast izdavaštvo

Za izdavača:
Vladimir Manigoda

Glavni i odgovorni rednik:
Ivan Isailović

Izvršna urednica:
Emilija Vučićević

Prevod:
Mladen Jakovljević

Lektura i korektura:
Katarina Stojnić

Dizajn korica:
Jelena Lugonja

Štampa:
F.U.K. d.o.o.

Tiraž:
1000

Izdavač:
Kontrast izdavaštvo
Terazije 35, Beograd
info@kontrastizdavastvo.rs
kontrastizdavastvo.rs
glif.rs

FILIP K. DIK

TAMNO SKENIRANJE

Preveo s engleskog:

Mladen Jakovljević

KONTRAST
Beograd, 2023

1

Jednom je neki tip ceo dan istresao bube iz kose. Doktor mu je rekao da nema bube u kosi. Nakon što se osam sati tuširao, stajao pod toplom vodom i satima trpeo bol zbog buba, izašao je i obrisao se, ali i dalje je imao bube u kosi; u stvari, bube su bile svuda po njemu. Nakon mesec dana imao je bube u plućima.

Budući da nije imao ništa drugo šta bi radio i ništa o čemu bi razmišljao, počeo je teorijski da razrađuje životni ciklus buba i, uz pomoć *Britanike*, pokušao je da utvrdi koje su to tačno bube. Sad su mu već ispunile kuću. Čitao je o brojnim različitim vrstama i konačno je primetio bube napolju, pa je zaključio da su to lisne vaši. Jednom kad je došao do tog zaključka više nije hteo da ga menja, ma šta mu drugi ljudi govorili... kao, na primer: „Lisne vaši ne ujedaju ljude.”

To su mu kazali jer su ga stalni ujedi buba mučili bez prestanka. U dragstoru 7-11, prodavnici iz lanca koji pokriva skoro celu Kaliforniju, kupio je sprej boce „rajda”, „blek flega” i „jard garda”¹. Prvo je isprskao kuću, zatim sebe. Činilo se da „jard gard” najbolje deluje.

Što se teorije tiče, uočio je tri faze u razvoju buba. Prvo, preneli su mu ih, zarazili ga, oni koje je nazivao Prenosiocima, a to su ljudi koji ne razumeju svoju ulogu u širenju buba. U tom stadijumu bube nemaju vilice ni mandibule (tu je reč naučio tokom višenedelnog naučnog istraživanja, što je bila neuobičajeno knjiška zanimacija za tipa koji radi u Servisu za kočnice i gume, gde ljudima menja kočione pločice). Prenosioci stoga ne osećaju ništa. Imao je običaj da sedi u najudaljenijem uglu svoje dnevne sobe i gleda kako različiti Prenosioci – većinu tih ljudi poznavao je već izvesno vreme, ali neke je video po prvi put – ulaze prekriveni lisnim vašima u tom konkretnom

¹ *Engl.* Raid, Black Flag (Crna zastava), Yard Guard (Čuvar bašte). Insekticidi. (*prim. prev.*)

stadijumu kada ne ujedaju. On bi se kao osmehnuo, više za sebe, jer je znao da bube koriste tu osobu i da ona o tome nema pojma.

„Zašto se ceriš, Džeri?“, kazali bi.

On bi se samo osmehivao.

U sledećem stadijumu bubama su rasla krila, ili tako nešto, ali nisu to bila baš krila; kako bilo, bile su to izrasline funkcionalne prirode koje su im omogućavale da se roje, jer tako su se selile i širile – naročito ka njemu. Tada bi ispunile vazduh; dnevna soba, cela kuća bi se zamaglila. U tom stadijumu trudio se da ih ne udahne.

Najviše mu je bilo žao psa jer je video kako bube sleću i smeštaju se svuda po njemu i verovatno mu ulaze u pluća, kao što ulaze i u njegova. Pas je verovatno – bar mu je tako osećaj empatije govorio – patio koliko i on. Treba li da ga pokloni ne bi li psu bilo lakše? Ne, zaključio je: pas je sada nehotice zaražen i imao bi bube ma gde da ode.

Ponekad bi stajao sa psom pod tušem, pokušavajući da opere i njega. Nije bio ništa uspešniji nego sa sobom. Bolelo je znati da pas pati; uporno je pokušavao da mu pomogne. U izvesnom smislu, to je najgore, patnja životinje, koja ne može da se požali.

„Šta koji kurac po ceo dan radiš pod tušem s tim prokletim psom?“, pitao ga je njegov pajtaš Čarls Frek kada je ušao jednom takvom prilikom.

Džeri je rekao: „Moram da mu skinem lisne vaši.“ Izveo je Maksa, psa, iz tuša i počeo da ga suši. Čarls Frek je gledao, zbunjen, dok je Džeri psu utrljavao bebi-ulje i talk u krzno. Po celoj kući bile su nagomilane i razbacane boce insekticida u spreju, boce talka, bebi-ulja i losiona za telo, od kojih je većina bila prazna; sada je koristio mnogo boca dnevno.

„Ne vidim nikakve lisne vaši“, rekao je Čarls. „Šta je lisna vaš?“

„Na kraju te ubije“, kazao je Džeri. „Eto šta je lisna vaš. U kosi su mi, i u koži, i u plućima, bol je jebeno neizdrživ – moraću da odem u bolnicu.“

„Kako to da ih ja ne vidim?“

Džeri je spustio psa, koji je bio umotan u peškir, pa je kleknuo na čupavi tepih. „Pokazaću ti jednu”, rekao je. Tepih je bio prekriven lisnim vašima; skakutale su posvuda, gore-dole, neke više, neke manje. Tražio je neku naročito veliku jer su ljudi imali poteškoća da ih vide. „Donesi mi flašu ili teglu”, rekao je, „iz ormarića ispod sudopera. Prekrićemo je ili staviti poklopac i mogu je poneti kada budem išao kod doktora, pa je može proučiti.”

Čarls Frek mu je doneo praznu teglu od majoneza. Džeri je i dalje tražio i konačno je naleteo na lisnu vaš koja je skakala bar metar i dvadeset u visinu. Lisna vaš je bila dugačka više od dva i po centimetra. Uhvatio ju je, doneo do tegle, pažljivo je ubacio i zavrnuo poklopac. Zatim ju je pobjednički podigao. „Vidiš?”, kazao je.

„Daaaaa”, rekao je Čarls Frek, razrogačenih očiju, dok je pažljivo proučavao sadržaj tegle. „Baš je velika! Juu!”

„Pomozi mi da nađem još neku da vidi doktor, kazao je Džeri pa je čučnuo na tepih i spustio teglu kraj sebe.

„Naravski”, rekao je Čarls Frek i to je i učinio.

U roku od pola sata imali su tri tegle pune buba. Mada je tek počeo to da radi, Čarls je pronašao neke od najvećih.

Bilo je podne, u junu 1994. U Kaliforniji, u kraju sa jeftinim, ali izdržljivim plastičnim kućama, koje su strejteri odavno napustili. Mada, Džeri je još ranije sve prozore isprskao farbom za metal, da spreči ulazak svetla; jedino osvetljenje u sobi bila je podna lampa u koju je stavio samo reflektorske sijalice, koje su sijale dan i noć, da ponište vreme njemu i prijateljima. To mu se dopadalo; dopadalo mu se da se reši vremena. Tako je mogao bez ometanja da se koncentriše na važne stvari. Kao što je ova: dva čoveka kleče na čupavom tepihu, hvataju bubu za bubom i stavljaju ih u tegle.

„Šta dobijamo za njih?”, pitao je Čarls Frek kasnije tog dana. „Hoću reći, je li doktor plaća neku premiju, ili tako nešto? Neku nagradu? Neku kintu?”

„Na ovaj način pomažem da se usavrši lek protiv njih”, kazao je Džeri. Bol, koji je bio neprekidan, postao je neizdrživ; nije se navikao na njega a znao je da nikad i neće. Potreba, žudnja

da se još jednom istušira, potpuno ga je obuzela. „Hej, čoveče”, uzdahnuo je, uspravljajući se, „ti nastavi da ih stavljaš u tegle dok ja pišam i tako to.” Krenuo je ka kupatilu.

„Važi, kazao je Čarls, a dugačke noge su mu klecale dok se okretao prema tegli, sklopljenih šaka. Budući da je bivši veteran, ipak je još uvek dobro kontrolisao mišiće; uspeo je da stigne do tegle. Ali onda je iznenada rekao: „Džeri, ej – te bube me malo plaše. Ne sviđa mi se da ovde budem sam.” Ustao je.

„Usrana pičkice”, kazao je Džeri, zadihan od bola, kad se nakratko zaustavio na vratima kupatila.

„Zar ne možeš...”

„Moram da pišam!” Zalupio je vrata i okrenuo ručke tuša. Krenula je voda.

„Ja se plašim ovde.” Glas Čarlsa Freka čuo se prigušeno, mada je očigledno vikao.

„Onda se jebi!, uzvratilo mu je Džeri i ušao pod tuš. Kojem kurcu prijatelji?, zapitao se ozlojeđen. Nikojem, nikojem! Nijednom kurcu!

„Je l' ovi kurci ujedaju?”, viknuo je Čarls, tik ispred vrata.

„Aha, ujedaju”, rekao je Džeri dok je utrljavao šampon u kosu.

„Tako sam i mislio.” Pauza. „Je l' mogu da operem ruke da ih skinem i da te sačekam?”

Pičkica, pomislio je Džeri, ogorčen i besan. Nije odgovorio; prosto je nastavio da se tušira. Seronja ne zavređuje odgovor... Nije obraćao pažnju na Čarlsa Freka, samo na sebe. Na svoje vitalne, zahtevne, užasne, hitne potrebe. Sve ostalo moraće da čeka. Nema vremena, nema vremena; te stvari ne mogu se odlagati. Sve drugo je manje bitno. Sem psa; razmišljao je o Maksu, psu.

Čarls Frek je pozvao telefonom nekoga za koga se nadao da ima. „Je l' možeš da mi nabaciš desetak smrti?”

„Isuse, totalno sam prazan – i ja tražim da nabavim. Javi mi kad nađeš nešto, dobro bi mi došlo malo.”

„Šta ne valja s nabavkom?”

„Neka hapšenja, valjda.”

Čarls Frek je prekinuo vezu i u njegovim mislima krenula je da se odmotava fantazija dok se, na povratku od telefonske govornice – nikad ne koristiš kućni telefon kad zoveš za nabavku – vukao do parkiranog ševija. U toj fantaziji vozio je kraj Povoljne drogerije i imali su ogroman izlog; boce spore smrti, limenke spore smrti, tegle, kade, kace i činije spore smrti, milione kapsula, tableta i ampula spore smrti, sporu smrt pomešanu sa spidom, džankom, barbituratima i psihodelicima, sve – i džinovski znak: VAŠ RAČUN JE OVDE U PLUSU. Da ne spominjemo: NISKE, NISKE CENE, NAJNIŽE U GRADU.

Ali u stvarnosti Povoljna je obično u izlogu imala bezvezarije: češljeve, flašice mineralnih ulja, dezodoranse u spreju, uvek takva sranja. Ali kladim se da u drogeriji iza pulta imaju sporu smrt pod ključem bez dodataka, u čistom, nerazblaženom obliku, razmišljao je dok je sa parkinga izlazio na Bulevar Harbor, u popodnevni saobraćaj. Vreću od oko dvadeset pet kila.

Zapitao se kada i kako dostave vreću od dvadeset pet kila Supstance S u Povoljnu drogeriju svakog jutra, odakle god da dolazi – bog će ga znati, možda iz Švajcarske, ili možda sa druge planete na kojoj živi neka mudra rasa. Verovatno je dostave baš rano, uz naoružanu pratnju – Ruka moći opasnog izgleda stoji tamo sa laserskom puškom, ko što Ruka moći uvek čini. Nek mi neko takne sporu smrt, razmišljao je glavom Ruke moći, ima da ga roknem.

Supstanca S je verovatno sastojak svakog iole dobrog legalnog leka, razmišljao je. Prstohvat tu i tamo po ekskluzivnoj tajnoj formuli nemačkog ili švajcarskog proizvođača koji ju je izmislio. Ali znao je da ipak nije tako; vlasti roknu, ili strpaju u ćorku, svakoga ko je prodaje, prenosi, ili koristi, pa bi u tom slučaju Povoljnu drogeriju – sve te milione Povoljnih drogerija – rafalima ili bombama izbrisali iz posla, ili bi ih nekako kaznili. Verovatno bi ih samo kaznili. Povoljna ima reputaciju. Uostalom, kako da upucaš lanac velikih drogerija? Ili kako da ih ukloniš?

Imaju samo običnu robu, razmišljao je dok je vozio. Osećao se bedno jer mu je u štekcu ostalo svega trista tableta spore smrti.

Zakopanih u dvorištu iza kuće, pod kamelijom, onom hibridnom sa velikim strava cvetovima, koji se ne smežuraju u proleće. Imam zalihe za svega nedelju dana, razmišljao je. Šta ću kad to potrošim? Jebem ti.

Zamisi da svi u Kaliforniji i delovima Oregona presuše istog dana, pomislio je. Auu.

To je bila nenadmašna horor fantazija koja mu je prolazila kroz glavu, kao i svakom drogerašu. Ceo zapad Sjedinjenih Država istovremeno presuši i svi kriziraju istog dana, verovatno u nedelju oko 6 sati ujutru, dok se strejteri spremaju da idu na jebenu molitvu.

Scena: Prva episkopalna crkva Pasadene, u 8.30 ujutru u Kriznu nedelju.

„Voljeni parohijani, obratimo se Bogu sada, u ovom času, i zamolimo Ga da pomogne onima što se u mukama bacakaju po krevetima u apstinentskoj krizi.”

„Aha, aha.” Saglasna je pastva sa sveštenikom.

„Ali pre nego što pomogne svežom turom...”

Policajska patrola je očigledno primetila nešto u vožnji Čarlsa Freka što on nije primetio; auto se pokrenuo sa mesta gde je bio parkiran i krenuo za njim, za sada bez rotacije i sirene, ali...

Možda krivudam ili tako nešto, pomislio je. Prokleti jebeni pandurski auto me je video da sam nešto zajebao. Pitam se šta.

PANDUR: „Dobro, kako se zovete?”

„Kako se *zovem*?” (NE MOGU DA SE SETIM IMENA.)

„Ne znate sopstveno ime?” Pandur daje znak drugom panduru u patrolnim kolima. „Ovaj se baš uradio.”

„Nemojte ovde da me upucate.” Čarls Frek u svojoj horor fantaziji inspirisanoj prizorom patrolnih kola koja ga prate. „Bar me odvedite u stanicu pa me tamo upucajte, gde se ne vidi.”

Da preživiš u ovoj fašističkoj policijskoj državi, razmišljao je, uvek moraš biti kadar da kažeš neko ime, svoje ime. U svakom trenutku. To je prvi znak kada gledaju jesi li navaren, nesposobnost da jebeno skontaš ko si uopšte.

Ono što ću ja da uradim, odlučio je, jeste to da ću stati čim vidim mesto za parkiranje, dobrovoljno ću stati pre nego što

upali rotaciju, ili uradi bilo šta, a onda kad mi priđe kazaću da mi se razlabavio točak, ili da imam neki mehanički problem.

Uvek misle da je to super, razmišljao je. Kad tako dignesh ruke i ne možeš dalje. Kad se prostreš na zemlju ko životinja, izložiš meki, nezaštićeni, bespomoćni trbuh. Tako ću da uradim, odlučio je.

To je i uradio, prestrojio se desno i udario prednjim točkovima u ivičnjak. Policijski auto je otišao dalje.

Stao nizašta, razmišljao je. Sad će biti teško opet se uključiti, saobraćaj je tako gust. Ugasio je motor. Možda ću prosto ostati ovde parkiran neko vreme, odlučio je, meditacijom ući u alfa stanje, ili u razna izmenjena stanja svesti. Možda posmatranjem riba kako prolaze peške. Pitam se prave li projektore za napaljene. Bolje nego alfa. Napaljeni talasi, prvo jako kratki, pa duži, sve veći, veći, i konačno potpuno polude.

Ovo nigde ne vodi, zaključio je. Trebalo bi da idem i nađem nekoga ko ima. Moram nabaviti štek ili ću uskoro odlepiti, a onda neću biti ni za šta. Čak ni za sedenje uz ivičnjak ko sada. Ne samo što neću znati ko sam, neću znati čak ni gde sam, niti šta se dešava.

Šta se dešava?, zapitao se. Koji je dan danas? Da znam koji je dan znao bih sve drugo; sve bi se vratilo mic po mic.

Sreda, centralni deo Los Anđelesa, četvrt Vesvtud. Ispred, jedan od onih ogromnih tržnih centara opasnih zidom od kojeg se odbiješ ko gumaena lopta – ukoliko nisi poneo kreditnu karticu i prošao kroz elektronsku kapiju. Budući da nije imao kreditnu karticu za bilo koji od tržnih centara, mogao se osloniti isključivo na usmene izveštaje o tome kakve su unutra prodavnice. Očigledno, čitava gomila koja prodaje robu strejterima, naročito strejterskim suprugama. Gledao je uniformisane, naoružane čuvare tržnog centra kako na kapiji proveravaju svakog ponaosob. Paze da su čovek ili žena ti čije je ime na kreditnoj kartici i da ova nije drpljena, prodana, kupljena, da nije u pitanju prevara. Gomila sveta prolazi kroz kapiju, ali pretpostavljao je da mnogi samo razgledaju izloge. Ne može baš toliko ljudi imati kintu i

potrebu da kupuju u ovo doba dana, razmišljao je. Rano je, tek je prošlo dva. Noću, eto kada. Sve prodavnice blešte. Mogao je videti – sva braća i sestre mogu – svetla spolja, poput slapova varnica, poput zabavnog parka za odraslu decu.

Prodavnice sa ove strane tržnog centra, gde ne traže kreditne kartice, gde nema naoružanih čuvara, nisu bile bog zna šta. Prodavnice robe široke potrošnje: prodavnica cipela i televizora, pekara, servis za male aparate, perionica. Posmatrao je devojkicu u kratkoj plastičnoj jakni i streč pantalonama kako luta od radnje do radnje; ima lepu kosu, ali nije mogao da vidi lice, da vidi je li seksi. Nije loše građena, pomislio je. Devojka je nakratko zastala pred izlogom sa izloženom robom od kože. Odmeravala je tašnu sa resama; video je da zuri, razmišlja, računa. Kladim se da će ući i tražiti da je vidi, pomislio je.

Devojka je uskakovala u radnju, kao što je i pretpostavio.

Iz gužve na trotoaru, pojavila se druga devojkica; ova je bila u bluzi s karnerima, na visokim potpeticama, sa srebrnom kosom i previše šminke. Pokušava da izgleda starija nego što jeste, pomislio je. Verovatno je još u srednjoj školi. Nakon nje nije naišlo ništa vredno pomena pa je uklonio vrpcu koja je držala zatvorenom pregradu ispred suvozačevog mesta i izvadio paklo cigareta. Pripalio je jednu i pustio radio, okrenut na rok stanicu. Ranije je imao radio-kasetofon, ali je na kraju, jednom kad je bio urađen, zaboravio da ga ponese sa sobom kad je izašao i zaključao auto; naravno, kad se vratio, ceo muzički sistem bio je ukraden. Dotle te nemar odvede, pomislio je tada, pa je sada imao samo bedni radio. Jednom će mu i to uzeti. Ali znao je gde da nabavi drugi maltene za džabe, polovni. Kakogod, auto će se raspasti svakog časa; karike su propale i kompresija je baš loša. Očigledno, spržio je klip dok se auto-putem jedne noći vraćao kući sa čitavom gomilom dobre robe; ponekad, kad bi obavio baš dobru nabavku, postao bi paranoičan – ne toliko zbog pandura koliko da će ga opelješiti neki drugi narkos. Neki narkos, očajan jer krizira i ofucan ko pseto.

Sada je prilazila devojkica koja mu je privukla pažnju. Crna kosa, lepa, šeta polako; odevena u kratki top i baš isprane bele

farmerice. Hej, znam je, pomislio je. To je devojka Boba Arktora. To je Dona.

Otvorio je vrata i izašao. Devojka ga je odmerila i produžila. Krenuo je za njom.

Misli da ću je uhvatiti za guzicu, razmišljao je dok je krivudao kroz gužvu. Baš je s lakoćom ubrzala; jedva da ju je video sada kada se osvrnula. Oštro, smireno lice... Video je krupne oči kako ga odmeravaju. Računaju kojom brzinom ide i hoće li je stići. Ne ovim tempom, pomislio je. Baš brzo ide.

Na uglu, ljudi su čekali da se znak STANI promeni u KRENI; automobili su oštro skretali levo. Međutim, devojka je nastavila, hitro, ali dostojanstveno, koračajući među poblentavelim automobilima. Vozači su besno zurili u nju. Činilo se da ne obraća pažnju.

„Dona!” Kada je na znaku zasvetlelo KRENI, pohitao je za njom i stigao je. Nije potrčala, ali je prosto nastavila da hoda brzo. „Zar ti nisi Bobova matorka?“, kazao je. Uspeo je da pređe ispred nje da joj vidi lice.

„Ne”, odgovorila je. „Ne.” Krenula je ka njemu, pravo na njega; ustuknuo je jer mu je uperila kratak nož u stomak. „Briši“, rekla je, nastavivši pravo bez usporavanja i oklevanja.

„Ma jesi”, rekao je. „Upoznali smo se kod njega.” Jedva da je video nož, samo delić metalnog sečiva, ali znao je da je tu. Ubola bi ga i produžila dalje. Nastavio je da se povlači, negodujući. Devojka je držala nož, tako dobro prikriiven da ga verovatno ne vidi niko, drugi prolaznici. Ali on ga vidi; bio je uperen pravo u njega dok mu je prilazila bez oklevanja. Zatim je koraknuo u stranu a devojka je produžila pravo, bez reči.

„Keve ti!”, rekao je njenim leđima. Znam da je Dona, razmišljao je. Samo ne konta ko sam, i da me poznaje. Uplašena je, valjda; uplašila se da ću je muvati. Moraš paziti, razmišljao je, kad naletiš na uvrnutu ribu na ulici; sad su verovatno sve spremne. Svašta im se izdešavalo.

Nezgodan nožić, razmišljao je. Ne bi trebalo da ribe nose takve; bilo koji tip može joj zavrnuti ruku i okrenuti sečivo ka njoj

kad god hoće. Ja sam mogao. Da sam stvarno hteo da je sredim. Stajao je, besan. Znam da je to Dona, razmišljao je.

Kada je krenuo ka parkiranom automobilu, uvideo je da je devojka zastala, sklonila se prolaznicima sa puta, i sada ga je čutke gledala.

Oprezno joj je prišao. „Jedne noći”, kazao je, „ja, Bob i još jedna riba slušali smo stare snimke Sajmona i Garfankela, a ti si sedela tamo...” Punila je kapsule visokokvalitetnom smrću, jednu po jednu, strpljivo. Više od sat vremena. El Primo. Numero Uno: Smrt. Kada je završila, stavila je poklopac na svaku pa su ih izgutali, svi skupa. Sem nje. Ja ih samo prodajem, rekla je. Ako krenem da ih gutam poješću svu zaradu.

Devojka je rekla: „Mislila sam da ćeš da me zvekneš i kresneš.”

„Ne”, odgovorio je. „Prosto sam se pitao da li ti...” Zastao je. „Ono, treba prevoz. Na pločniku?” Kazao je, zapanjen. „Usred dana?”

„Možda u nekom prolazu. Ili da me uvučeš u auto.”

„Poznajem te”, pobunio se. „A i Arktor bi me roknuo da to uradim.”

„Pa, nisam te prepoznala.” Prišla mu je tri koraka. „Malo sam kratkoviđa.”

„Treba da nosiš sočiva.” Ima, primetio je, ljupke, krupne, tamne, tople oči. Što znači da nije na džanku.

„I jesam ranije. Ali jedno mi je upalo u činiju punča. Punča sa esidom, na žurki. Potonulo je na dno pa ga je valjda neko pokupio i popio. Nadam se da je imalo dobar ukus; koštalo je trideset pet dolara, u radnji.”

„Je l' ti treba prevoz tamo gde ideš?”

„Kresnućeš me u autu.”

„Ne”, kazao je. „Neće da radi posao, poslednjih nekoliko nedelja. Mora da je nešto što trpaju u svu robu. Neka hemija.”

„Super ti je fora, al' već sam je čula. Svi me krešu.” Ispravila se. „Bar pokušaju. Tako je to kad si riba. Sad sam tužila jednog, za uznemiravanje i napad. Tražimo kaznenu odštetu od preko četrdeset hiljada.”

„Dokle je stigao?”

Dona je odgovorila: „Stavio mi je ruku na sisu.”

„To ne vredi četrdeset hiljada.”

Zajedno, otišli su do njegovog auta.

„Imaš nešto da prodaš?” pitao je. „Baš me boli. Maltene sam prazan, u stvari, jebem mu, jesam prazan, kad razmislim. Makar par komada, ako imaš par komada.”

„Mogu ti nabaviti nešto.”

„Tablete”, kazao je. „Ne bodem se.”

„Da.” Klimnula je ozbiljno, spuštene glave. „Ali, znaš, sad su baš retke – nabavka je nakratko presušila. To si verovatno već shvatio. Ne mogu ti nabaviti mnogo, ali...”

„Kada?”, prekinuo ju je. Stigli su do njegovog auta; stao je, otvorio vrata, ušao. Dona je ušla sa druge strane. Sedeli su jedno kraj drugog.

„Prekosutra”, rekla je Dona. „Ako na’vatam tog tipa. Mislim da hoću.”

Jebem ti, pomislio je. Prekosutra. „Ništa pre? Ništa ono kao, recimo, večeras?”

„Najranije sutra.”

„Koliko?”

„Šezdeset dolara za sto.”

„A, keve ti”, rekao je. „Koje dranje.”

„Strava su dobre. Već sam nabavljala od njega; stvarno nije ono što obično kupuješ. Kunem se – vredi. U stvari, više volim da nabavljam od njega nego od bilo koga drugog – kad mogu. Nema ih uvek. Znaš, sad skoro je išao na jug, valjda. Tek što se vratilo. Sam ih je birao, pa znam da su stvarno dobre. I ne moraš da mi plaćaš unapred. Kad nabavim. Važi? Verujem ti.”

„Nikad ne dajem unapred”, rekao je.

„Nekad moraš.”

„Važi”, kazao je. „Je l’ možeš onda da mi nabaviš bar sto?” Probao je da sračuna, brzo, koliko može da nabavi; za dva dana verovatno bi mogao da sakupi sto dvadeset dolara i uzme dvesta tableta od nje. A ako u međuvremenu naleti na bolju ponudu, od

drugih koji imaju, mogao bi da zaboravi njenu ponudu i kupi od njih. To je prednost kad nikad ne daješ unapred, to, plus što te nikad ne oderu.

„Sreća tvoja pa si naleteo na mene”, rekla je Dona kad je upalio auto i isparkirao u rikverc. „Trebalo da vidim tog nekog lika za nekih sat vremena, a on bi verovatno uzeo sve što mogu da nabavim... ne bi imao sreće. Ovo je tvoj dan.” Osmehnula se, a onda i on.

„Voleo bih da možeš ranije da ih nabaviš”, kazao je.

„Ako uspem...” Otvorila je tašnu i izvadila blokče i olovku na kojima je bilo odštampano SVEĆICE AKUMULATORI ŠTELOVANJE. „Kako da te nađem, i zaboravila sam kako se zoveš.”

„Čarls B. Frek”, kazao je. Rekao joj je svoj broj telefona – ne njegov, u stvari, nego onaj koji je koristio u kući kod strejt drugara, za ovakve poruke – a ona ga je pažljivo zabeležila. Koliko joj je teško da piše, primetio je. Čkili i žvrlja polako... Ne uče više ribe ni kurca u školi, pomislio je. Totalno nepismene. Ali jebozovne. Znači jedva čita i piše; pa šta? Ono što je bitno kod ribe jesu fine sise.

„Mislim da te se sećam”, rekla je Dona. „Recimo. Sve mi je mutno, to veče; stvarno sam se odvalila. Jedino se dobro sećam da sam stavljala prašak u one male kapsule – kapsule librijuma – bacili smo izvorni sadržaj. Mora da sam pola zveknula. Mislim, na pod.” Smireno ga je gledala dok je vozio. „Čini se da si opušten lik”, kazala je. „I bićeš kasnije u nabavci? Kasnije ćeš hteti još?”

„Naravski”, rekao je, pitajući se da li bi mogao da joj obori cenu kad se opet vide; činilo mu se da bi mogao, najverovatnije. U svakom slučaju je na dobitku. Tačnije, u svakom slučaju je ubo.

Sreća je, razmišljao je, saznanje da si nabavio pilule.

Dan izvan auta, i svi užurbani ljudi, sunce i žamor, promicali su neprimećeni; bio je srećan.

Vidi na šta je pukom srećom naleteo – jer ga je, u stvari, patrolni auto slučajno pratio. Neočekivani novi štek Substance S. Šta bi još mogao poželeti od života? Sad verovatno može računati na dve predstojeće nedelje, maltene *polo meseca*, pre

nego što rikne, ili maltene rikne – između to dvoje, kad se skidaš sa Substance S, nema razlike. Dve nedelje! Srce mu je zaigralo i osetio je, nakratko, kroz otvoreni prozor automobila, miris prolećnog ushićenja.

„Hoćeš sa mnom da vidimo Džerija Fejbina?“, pitao je devojku. „Nosim mu gomilu stvari na Federalnu kliniku broj tri, gde su ga odveli sinoć. Teglim mu samo po malo jer ima šanse da će izaći pa neću da sve to moram da vuglim natrag.”

„Bolje da ga ne vidim“, rekla je Dona.

„Znaš ga? Džerija Fejbina?”

„Džeri Fejbin misli da sam ga prva zarazila tim bubama.”

„Lisnim vašima.”

„Pa, *tada* nije znao šta su. Bolje da se držim podalje. Poslednji put kad sam ga videla baš je bio neprijatan. U pitanju su receptori, u mozgu, bar ja mislim da je to. Čini se da je to, po onome što sad piše u državnim pamfletima.”

„To ne može da se obnovi, je l’?”, pitao je.

„Ne”, rekla je Dona. „Nepovratno je.”

„Ljudi na klinici kažu da će me pustiti da ga vidim, i rekli su kako veruju da će moći da radi malo, znaš...” Pokazao je rukom. „Da ne bude...” Opet je pokazao je rukom; teško je bilo naći reč za to, to što je pokušavao da kaže o svom prijatelju.

Odmerivši ga kratko, Dona je pitala: „Nemaš oštećenje centra za govor u – kako se zove? – potiljačnom režnju, zar ne?”

„Ne”, rekao je. Žustro.

„Je l’ imaš bilo kakvo oštećenje?” Kucnula je prstom po glavi.

„Ne, nego prosto... znaš. Problem mi je da pričam o tim jebenim klinikama; mrzim klinike za neurologiju i afaziju. Jednom sam tamo posetio nekog lika, pokušavao je da voskira podove – rekli su da ne može da voskira podove, htedoh reći, nije mogao da skapira kako to da uradi... Pogodilo me je to što je uporno pokušavao. Hoću reći, ne samo recimo sat vremena; i dalje je pokušavao nakon mesec dana kad sam se vratio. Ko i pre, stalno je iznova pokušavao, ko kad sam ga prvi put tamo video, kad sam ga prvi put posetio. Nije mogao da skapira zašto

ne može to da uradi kako treba. Sećam se izraza na njegovom licu. Bio je uveren da će uspeti ako nastavi da pokušava da skonta gde greši. 'Gde grešim?', stalno ih je pitao. Nije bilo načina da mu se objasni. Hoću reći, rekli su mu – dovraga, ja sam mu rekao – ali i dalje nije mogao da skapira.”

„Receptori u mozgu su ono što sam pročitala da obično ode prvo”, rekla je Dona staloženo. „Nečiji mozak, gde je dobio jak udarac ili tako nešto, ono baš jako.” Gledala je automobile ispred. „Vidi, eno ga jedan od onih novih poršea sa dva motora.” Pokazala je, uzbuđena. „Auu.”

„Znao sam lika koji je upalio na žice jedan od tih novih poršea”, kazao je, „i izašao njime na auto-put Riversajd i nagazio ga na sto sedamdeset pet – zbrisan.” Odmahnuo je rukom. „Pravo u bulju šleperu. Nije ga ni video, valjda.” U glavi je krenuo da mota fantaziju: on za volanom poršea, ali primeti šleper, sve šlepere. I svi na auto-putu – holivudski auto-put u špicu – primete njega. Primećuju ga, nego šta, vitkog, zgodnog momka širokih ramena u novom poršeu, koji ide dvesta milja na sat, a svim pandurima se, bespomoćno, oklembesile vilice.

„Drhtiš”, rekla je Dona. Pružila je ruku i spustila je na njegovu. Nemi dodir na koji je odmah reagovao. „Uspori.”

„Umoran sam”, rekao je. „Ne spavam dve noći i dva dana jer brojim bube. Brojim ih i stavljam ih u boce. I konačno kad smo se poizvrtali i ustali i spremili naredno jutro da stavimo boce u auto, da ih odnesemo doktoru da mu pokažemo, nema ničeg u bocama. Prazne.” Sad je i sam osećao da drhti, i video svoje šake, na volanu, drhtave šake na volanu, dok su išli dvadeset milja na sat. „Jebeno svaka”, rekao je. „Ništa. Nema buba. A onda sam shvatio, jebeno shvatio. Sinulo mi je, to za njegov mozak, Džerijev mozak.”

Vazduh više nije mirisao na proleće i pomislio je, iznenada, da mu hitno treba doza Supstance S; shvatio je da je dan odmakao više nego što je mislio, ili je pak uzeo manje nego što je mislio. Srećom, imao je pri sebi portabl zalihu, u pregradi ispred suvozačevog sedišta, skroz nazad. Potražio je prazno mesto za parkiranje, da zaustavi.

„Pričinjava ti se”, rekla je Dona iz daljine; izgledalo je kao da se povukla u sebe, otišla daleko. Zapitao se da li je njegova neravnomerna vožnja živcira. Verovatno.

Iznenada mu je još jedna fantazija krenula u glavi, bez njegovog pristanka: video je, prvo, veliki parkirani pontijak sa dizalicom pod zadnjim branikom koja se polako spušta i klinca od oko trinaest godina sa dugom, čupavom kosom kako se muči da zadrži auto da ne krene i više, tražeći pomoć. Video je sebe i Džerija Fejbina kako zajedno trče iz kuće, Džerijeve kuće, prilazom posutim limenkama piva, prema kolima. On je zgrabio vrata auta sa vozačeve strane da ih otvori, da nogom stisne papučicu kočnice. Ali Džeri Fejbin, samo u pantalonama, čak i bez cipela, raščupane kose koja se talasala za njim – tek se probudio – dotrčao je kraj auta do njegovog zadnjeg dela i udarcem, golim belim ramenom koje nikada nije videlo svetlost dana, odbacio dečaka dalje od auta. Dizalica se iskrivila i pala, zadnji deo auta je zveknuo, točak s gumom se otkotrljao, ali dečak je bio dobro.

„Prekasno za kočnicu”, kazao je zadihani Džeri, trepćući, pokušavajući da skloni ružnu, masnu kosu sa očiju. „Nije bilo vremena.”

„Je l' dobro?”, viknuo je Čarls Frek. Srce mu je još uvek tuklo.

„Aha.” Džeri je stajao kraj dečaka, hvatajući vazduh. „Jebem ti!” viknuo je besno na dečaka. „Je l' ti nisam rekao da sačekaš da to uradimo s tobom? A kad dizalica sklizne – jebiga, čoveče, ne možeš zaustaviti više od dve tone!” Lice mu se grčilo. Dečak, mali Mamlaz, stajao je pokunjen i grčio se od krivice. „Koliko sam ti puta rekao!”

„Krenuo sam da zakočim”, objasnio je Čarls Frek, svestan svog idiotluka, koliko je jednako sjebao, isto koliko i dečak, i jednako fatalno. I neuspjeha da kao odrastao čovek ispravno odreaguje. Ali svejedno je hteo da se opravda, kao što je i dečak to činio, rečima. „Ali sad shvatam...”, trtljao je, a onda se fantazija prekinula; bila je to repriza dokumentarca, u stvari, jer se setio dana kad se to desilo, još onomad kad su svi živeli zajedno. Džerijevo dobro

instinkta – inače bi Mamlaz bio pod zadnjim delom pontijaka, zdrobljene kičme.

Sva trojica su natmureni krenuli polako ka kući, čak i ne pokušavši da uhvate točak, koji se još kotrljao.

„Spavao sam”, promrmljao je Džeri kad su ušli u mračnu unutrašnjost kuće. „Prvi put nakon nekoliko nedelja bube su dovoljno popustile da mogu. Nisam oka sklopio pet dana – stalno sam bio u pokretu. Mislio sam da su možda nestale; *jesu* bile nestale. Mislio sam da su konačno odustale i otišle negde drugde, možda u komšiluk i potpuno van kuće. Sad ih opet osećam. Ona deseta traka 'Bez insekata' koju sam uzeo, ili možda jedanaesta – opet su me zeznuli, ko sa svim prethodnim.” Ali glas mu je sad bio prigušen a ne besan, prosto tih i zbunjen. Spustio je šaku Mamlazu na glavu i oštro ga pljusnuo. „Tupavi klinac – kad sklizne dizalica, briši odatle. Zaboravi kola. Nikad nemoj stati iza i probati da ih guraš i zaustaviš telom.”

„Ali, Džeri, uplašio sam se da će osovina...”

„Zajebi osovinu. Zajebi kola. Tvoj život je u pitanju.” Prošli su mračnom dnevnom sobom, njih trojica, i repriza sad već prohujalog trenutka zgasnula je i zamrla zauvek.